

Latvijas Republika
ĶEKAVAS NOVADA BĀRIŅTIESA

Reģ. Nr. 40900037513
Gaismas iela 19 k-8, Ķekava, Ķekavas novads, LV-2123, tālrunis: 67847160,
e-pasts: barintiesa@kekava.lv

Ķekavā, Ķekavas novadā,
Nr. 1-10/24/955 24.04.2024

Bērnu aizsardzības centram
pasts@bac.gov.lv

Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamentam
dzimts.dep@tm.gov.lv

Latvijas Republikas Tiesībsarga birojam
tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Par paternitātes atzīšanu

Ķekavas novada bāriņtiesā (turpmāk – bāriņtiesa) ir lieta, kas saistīta ar nepilngadīga bērna, dzimuša 2023.gada augustā, tiesību un interešu nodrošināšanu.

Ar bāriņtiesas locekles 2024.gada 29.februārī vienpersoniski pieņemto lēmumu bērna mātei tika pārtrauktas aizgādības tiesības, un vēlāk tās netika atjaunotas, jo bērna māte atsakās pildīt savus vecāka pienākumus un ir pametusi savu bērnu. Par bērna aizbildni tika iecelta vecmāmiņa, jo paternitāte bērnam nav noteikta.

Bāriņtiesa, veicot darbības savas kompetences ietvaros, ir noskaidrojusi bērna bioloģisko tēvu un izskaidrojusi bērna tēvam viņa pienākumu atzīt bērnam paternitāti. Sarunā ar bērna māti tika noskaidrots, ka viņa neiebilst pret paternitātes atzīšanu un apstiprina, ka bērns ir izcēlies no šīs personas.

Bērna tēvs piekrīt un vēlas atzīt paternitāti, dodot bērnam arī savu uzvārdu, bet ir saskāries ar grūtībām to izdarīt. Bērna aizbildne bija vērsusies Ķekavas novada dzimtsarakstu nodaļā un izteikusi vēlmi ierasties kopā ar bērna bioloģisko tēvu, lai veiktu paternitātes ierakstu bērna dzimšanas apliecībā, taču ir saņēmusi atteikumu to darīt.

Dzimtsarakstu nodaļa bāriņtiesai ir norādījusi, ka, arī bērna mātei klātesot, paternitātes atzīšana dzimtsarakstu nodaļā nav iespējama, jo mātei ir pārtrauktas bērna aizgādības tiesības. Dzimtsarakstu nodaļa ir ieteikusi vērsties tiesā ar prasības pieteikumu par paternitātes noteikšanu.

Civillikuma 155.panta pirmā daļa paredz, ka paternitātes atzīšana notiek, ja bērna tēvs un māte personiski iesniedz kopīgu iesniegumu dzimtsarakstu nodaļā vai dzimtsarakstu nodaļai adresētu iesniegumu, uz kura notariāli apliecināts iesniedzēju paraksta īstums. Paternitātes atzīšana noformējama ar ierakstu dzimšanas reģistrā.

Vēršam Jūsu uzmanību uz to, ka Civillikuma 155.pants, kas regulē paternitātes atzīšanas kārtību, ir ietverts apakšnodaļā “Bērna izcelšanās noteikšana”, nevis apakšnodaļā “Aizgādība”. Tātad Civillikuma normās jautājumi par aizgādību un paternitātes atzīšanu tiek nodalīti. Līdz ar to no tiesību normu sistēmas izriet, ka bērna paternitātes atzīšanas noteikšana ir jautājums, kas tiek risināts bērna izcelšanās noteikšanas ietvaros, nevis kā aizgādības jautājums. Līdz ar to bāriņtiesas ieskatā apstāklim, ka bērna mātei ir pārtrauktas bērna aizgādības tiesības, nevajadzētu ietekmēt paternitātes brīvprātīgas atzīšanas iespējas dzimtsarakstu nodaļā. Turklāt šķiet absurdi vērsties ar

prasību tiesā situācijā, kad bērna bioloģiskais tēvs un māte ir piekrituši bērna paternitātes brīvprātīgai atzīšanai un nepastāv civiltiesisks strīds.

Sazinoties pa tālruni ar Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta pārstāvi, tika noskaidrots, ka jau kādu laiku tiek pielietota prakse neļaut aizbildnim reģistrēt ziņas par bērnu, atzīstot bērna paternitāti, jo dažas no bāriņtiesām ir cēlušas par to pretenzijas.

Bāriņtiesa pievienojas ANO Bērnu tiesību konvencijas 7.pantā norādītajam, ka viena no bērna pamattiesībām ir tiesība zināt savus vecākus. Tādēļ abu vecāku ieraksts bērna dzimšanas reģistrā ir bērna labākajās interesēs.

Šajā konkrētajā gadījumā, kad bērna māte neiesaistās bērna audzināšanā un aprūpē, bērnam ir liegts saņemt uzturlīdzekļus no tēva, kā arī ir liegts saņemt sociālā nodrošinājuma pabalstu vai apgādnieka zaudējuma pensiju vecāka nāves gadījumā.

Ņemot vērā minēto, lūdzam Bērnu aizsardzības centram, Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamentam un Latvijas Republikas Tiesībsarga birojam sniegt viedokli un ieteikumus, kā rīkoties, lai aplūkojamajā situācijā bērnam tiktu atzīta paternitāte ārpusstiesas kārtībā.

Civillikuma 252.pants noteic, ka aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus.

Papildus lūdzam precizēt, kurš Latvijas Republikas normatīvais akts liedz iespēju bērna mātei, kurai ir pārtrauktas (nevis atņemtas) bērna aizgādības tiesības, vai bērna likumiskajam pārstāvim (aizbildnim) dzimtsarakstu nodaļā veikt bērna paternitātes ierakstu.

Ar cieņu,
bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece

M.Matīsa

Osmanova 28684683

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.